

Nowelizacje i implementacje, czyli prawo konkurencji w dobie zmian (od redaktora prowadzącego)

Oddajemy w Państwa ręce numer iKAR-a poświęcony aktualnym (wprowadzanym i planowanym) zmianom w unijnych i krajowych regulacjach z zakresu prawa ochrony konkurencji. Łamy naszego periodyku pomieścić mogły teksty poruszające tylko wybrane zagadnienia z tego zakresu. W ostatnim czasie nie brakuje bowiem mniej lub bardziej epokowych zmian uregulowań w interesującej nas tematyce. Uchwalona została (nazbyt) długo wyczekiwana nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, która implementuje dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1¹. Z kolei w unijnym prawie konkurencji przyjęto m.in. nowe reguły wyłączeń grupowych dla porozumień wertykalnych², a także nowe wyjaśnienia dotyczące różnych zagadnień, zarówno kwestii procedury przed Komisją Europejską³, jak i stosowania art. 101 i 102 Traktatu⁴. Wspomnieć trzeba jeszcze o pakiecie regulacji dotyczących rynków cyfrowych (*Akt o Rynkach Cyfrowych, Akt o Usługach Cyfrowych*)⁵, bazujących m.in. na doświadczeniach orzeczniczych Komisji z zakresu prawa konkurencji, jak również czerpiących bardzo wyraźnie w kwestiach proceduralnych z przepisów antymonopolowych.

Zebrane tu teksty dotyczą różnych aspektów zmian w prawie konkurencji. Paulina Korycińska-Rządca i Eva Zorková przedstawiają najnowsze doświadczenia polskie i czeskie związane z implementacją dyrektywy 2019/1. Łukasz Grzejdziak zajął się problematyką unijnych wytycznych w sprawie kontroli niehoryzontalnych koncentracji, rozważając potrzebę ich zmiany. Tekst na temat projektów rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących horyzontalnych porozumień kooperacyjnych przygotował Aleksander Maziarz. Z kolei artykuł na temat przyjętych już w ubiegłym roku nowych reguł wyłączenia porozumień wertykalnych spod zakazu art. 101(1) TFUE (rozporządzenia 2022/720 i towarzyszących mu wytycznych) zaprezentował Jarosław Łukawski. Część artykułową tego numeru iKAR-a wieńczy artykuł Bartosza Targańskiego na temat definiowania rynków produktowych w gospodarce cyfrowej w świetle projektu Zawiadomienia Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów unijnego prawa konkurencji z 8 listopada 2022 roku.

Teksty zebrane w sekcji „Przegląd prawa i orzecznictwa” wykraczają poza problematykę zmian w prawie konkurencji. Tę część numeru rozpoczyna przygotowany przez Wojciecha Lewandowskiego przegląd najnowszej praktyki Prezesa UOKiK w sprawach sportu. Z kolei Anna Młostoń-Olszewska zajęła się problematyką zasad funkcjonowania powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów,

¹ Ustawa z dn. 9.03.2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023, poz. 852).

² Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/720 z 10.05.2022 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz. Urz. UE L 134 z 11.05.2022, s. 4–13).

³ Zawiadomienie Komisji w sprawie nieformalnych wskazówek dotyczących nowych lub nierozwiązanych kwestii, które występują w indywidualnych przypadkach w związku ze stosowaniem art. 101 i 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wskazówki pisemne) (Dz. Urz. UE C 381 z 4.10.2022, s. 9–13).

⁴ Wytyczne w sprawie stosowania prawa konkurencji Unii do układów zbiorowych dotyczących warunków pracy osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników (Dz. Urz. UE C 374 z 30.09.2022, s. 2–13).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z 14.09.2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 265 z 12.10.2022, s. 1); Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z 19.10.2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, s. 1).

przedstawiając toczącą się na linii rzecznicy konsumentów – Prezes UOKiK dyskusję na temat modyfikacji tych zasad. Dzięki tekstom dwóch autorów mamy okazję zapoznać się z najnowszym orzecznictwem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawach przeszukań Prezesa UOKiK (Marcin Kulesza) oraz kontroli koncentracji (Szymon Murek). Anna Kutylowska przygotowała zaś głosę do wyroku Trybunału Sprawiedliwości dotyczącego regulacji sektora transportu kolejowego i unijnego prawa konkurencji.

W ostatniej części numeru czytelnicy tradycyjnie znajdą sprawozdanie z jednego z wydarzeń konferencyjnych. Tym razem jest to sprawozdanie Kamila Flisa z seminarium INP PAN poświęconego zasadzie *ne bis in idem* w prawie konkurencji i regulacji sektorowej.

Wszystkim Czytelnikom życzę ciekawej lektury.

Warszawa, dn. 30 maja 2023 r.

dr. hab. Grzegorz Materna, prof. INP PAN
kierownik Zakładu Prawa Konkurencji
Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk
ORCID: 0000-0001-9558-1140